

מסורת הש"ס

א) בטורות מה. ונחם ע: [תוספתא ד"ק פ"ד ה"ח], ב) [נ"לאמן] לימא בנתיי ודפריה, וטסף ע"פ רש"י ועי' רש"ש, ג) ס"א דלכל [נשיל ויכי' בנתיי], ד) [צ"ק תל.], ה) [בנתיי] ודפריה אביי אמר הוה הוה, ולפינו מונה ע"פ הרש"י, ע"ש, ובפני יהושע, ו) גיטין ב: ג. סד. וינמות פת.א. ו) [בנתיי] טסף אמר אביי ואיממה רבנני, ח) [בנתיי] ודפריה מינות, ועי' גרסות כט ע"א ותוס' יומא סט ע"א ד"ה [גנדן], ט) [בנתיי] טסף: עיי' יהודה בן גדיה, י) יבמות זר. כיתום גד, י) [רבי] לימא בנתיי, והוה ט"ס, סד"ה, י) [נרש"י שגריי] מהו לאסור עליו, ותבית "הערי" לימא, מ) צ"ל את לנס למחות בן מיתוס כהן, ס"א ח"מ [ויכי' נרש"י שגריי], ט) [נרש"י שגריי] טסף: נמוכות הלכות, ס) [נדפריי] ונרש"י שגריי טסף ד"ה מוקה בן מינות, שכבר נמורה שגבל פה, ע) [נרש"י שגריי] טסף: נמורה פ"ה לשון וי, פ) [בנתיי] נמורה פה, ע"א, ק) [וטסה ממ ע"א], ר) ס"א אי הוה אימי קמן, ח"מ [ויכי' נדפריי], ט) צ"ל דהיי, רש"ש ע"א, ח) [נדפריי] אמרי, וי"ל אמרינן, ח) [ועי' מוס' טוטה ג: ד"ה ת"ל], ט) [נדפריי] א, וי"ל אמרינן, ג) [וימיר פולר כתבו בנמוכות בן ד"ה אמן ונבני' לב. ד"ה אמן],

מוכף רש"י

ושנעבדה בו עבירה. שגרנב, ושהמית, ארס, על פי עד אחד, שאין אלה שני אחד כרעיה ונגניטה, או על פי הבעלים. שאין שם עד אלה בעלים אמרי, לכן מייחו זו שהיו הפרושים אומרים עליו אמו נשצית צמודיעים כרך של צית חשמונאי היה ושציה פסולה לכהונה ושאהא אציו ונמלא חלל: וצדלו חמי שראל צועם. שכעס המלך עליהם: כך הדינו. לסבול הרפתו: וכן הוה דינך. צתמיה שלא תנקס מהס: רומסס. הרגס: מה סהא עליה. שמה תשתכח אמר ליה הרי ס"ת כרוכה ומונמת וכתובה, הנמות ולא ישמכחו: ט) ופולן הרעה. פ) לשון וי"ץ יץ ויגמול שקדים (במדכד ו). ל"א צערה לשון נו"אס (שמואל א) כלי"ץ המצטיר תלמי: שמועון בן שטח. אחי אשתו היה, והצחיאלמו: היכי דמי. ויבוקש הדבר ולא נמצא דמשמע שהחזיקוהו בחזקת כשרות: סמוך אהני. דאמרי אשמצאי והיכי קאמר ולא מלאו. ואי אמרת אוקי תרי לצדיה תרי ואוקי איתמא לחזקההי"מ א' אי הוה קמן והיתה צאה לצ"ד להסירה אכל צנה זה הגדון אין לו חזקה דכשרות שהרי מעידים על תחילת לידמו צפסול: אלא לאו צעד אחד. העיד על השצויה וצאו שנים והכחישוהו: דרז אחא דר מניומי. צעלמא: שפחה כניסו חספיה. הכניסו להם שפחה וסגורים שהיו זאת ונגנזה מהם לאחר שנשצית עד שלא נתיחדה בלא עדים הילכך אין כלן הכחשת עדים: מנא

מוכף תוספות

א. אפי' אם בעל היין מכחישו כיון שהוא עידין שומר הוי שפיר בידו. מרלב. ב. לפנינו: אמר אביי נאמן. ג. הא בהדיא דרשיןן בירש סוטה דעד אחד לא מהימן אטומאה בלא קניי וסתירה דאחאי דבר דבר מממון. מוס' הלא"ש, ועי' מהרש"א. ד. שם ג"א: קורקי לא אביי. ה. במכחישו או באומר איני יודע. מוס' הלא"ש. ו. ורבא מוקי לה בדרשקא נמי. ז. דהא רבא מודה בכולהו דשתיקה כהודא ומ"ש הכא דהא מודה שזינתה. מוס' הלא"ש. ח. דשתיקתו לא עבדא ליה הודאה גמורה אלא דאמרי' שראה רגלים לדבר שהוא כדברי העי' ולפיכך שתק הילכך עיי' רגלים לדבר ועדות העד הוא דאסרינן בשאר איסוריו ולענין אכילת חלב נמי מבירי קרבן אבל לדבר שבעירו לא אסרינן ברגלים לדבר כי האי דלא האמינה תורה ע"א באיסור ערוה אלא בקניא לה ונסתרה תחילה דאיכא רגלים לדבר טובא ובר. שס. ט. דאפי' בעורה אסור לתחילה ללבושן שלא לצורך עבודה. מוס' יומא סט. י. אע"ג דאצטריך תמיד שלא יסיח דעתו ממנו [ומא' ז: ח"מ אין זנות. מוס' תמוכות כ: ד"ה אמן

האומר פרק שלישי קידושין

שורך נרצע. ואסור להקרבה.

ב"ק דף מה. כמימת הבעלים כך מיתת השור: וסנא סנא. לענין פסולי קרבן צובחים ובצבורות: וזריכא. לאשמועינן כזולתו דשמיקמו הודאה היא: חזי ליה ימי עומאסו.

היא ומותרים לטהורים: לאו לגבי מונח קיימי. ולא איכפת ליה להכחישו והודאה מיהא לא הוה ומותר להקרבה זריכא: אשסו זינסה צעד אחד. כלומר אמר לו עד אחד אשמן זינמה והוה שותק מהו וליאסר העד עליו: ולא הוה אחי. ההוה סמיא לעת הקצוע לו לפני שמואל: שדר. שמואל שליח צתריה שימחרנו לצא: מאי לאו אי מהימן לך. האי עד כשאר עד אחד ידיעת ציה שאינו מפסולי הכהנים של חשמונאים הוה: לנחליה. שם מדינה שצמדבר: מלוחים. ירקות הס ושמן קקולי בלשון ארמי כמו הקוטפים מלות עלי שיה (איוב ג): כשהיו עסוקים בצנין. בית שני שצאו מן הגולה והיו עניים והיו מוציאין הולאות צמלנאח אף אנו נאכל מלוחין להיות זכר לעווי אצותינו ולהודות לפני הקדוש ב"ה שהלליחנו והעשירנו: לכן של פרושים עליו. שונאין הס ואין שמחים בהלחתמן: ומה אעשה. לידע שכן הוה: הקס להם בלין שנין עיניך. מן יין הקדש על מנאך ויעמדו על רגליהם לפי שהם כחזו זו והם יגלו ט) את לנס. ואע"ג דלאו שעת עבודה כדאמר בפ"ב (לעיל דו). צגדי הכונה ניתנו ליהנות בהם: שהיו אומרים אמו נשצית מן המודיעים. לכן מייחו זו שהיו הפרושים אומרים עליו אמו נשצית צמודיעים כרך של צית חשמונאי היה ושציה פסולה לכהונה ושאהא אציו ונמלא חלל: וצדלו חמי שראל צועם. שכעס המלך עליהם: כך הדינו. לסבול הרפתו: וכן הוה דינך. צתמיה שלא תנקס מהס: רומסס. הרגס: מה סהא עליה. שמה תשתכח אמר ליה הרי ס"ת כרוכה ומונמת וכתובה, הנמות ולא ישמכחו: ט) ופולן הרעה. פ) לשון וי"ץ יץ ויגמול שקדים (במדכד ו). ל"א צערה לשון נו"אס (שמואל א) כלי"ץ המצטיר תלמי: שמועון בן שטח. אחי אשתו היה, והצחיאלמו: היכי דמי. ויבוקש הדבר ולא נמצא דמשמע שהחזיקוהו בחזקת כשרות: סמוך אהני. דאמרי אשמצאי והיכי קאמר ולא מלאו. ואי אמרת אוקי תרי לצדיה תרי ואוקי איתמא לחזקההי"מ א' אי הוה קמן והיתה צאה לצ"ד להסירה אכל צנה זה הגדון אין לו חזקה דכשרות שהרי מעידים על תחילת לידמו צפסול: אלא לאו צעד אחד. העיד על השצויה וצאו שנים והכחישוהו: דרז אחא דר מניומי. צעלמא: שפחה כניסו חספיה. הכניסו להם שפחה וסגורים שהיו זאת ונגנזה מהם לאחר שנשצית עד שלא נתיחדה בלא עדים הילכך אין כלן הכחשת עדים: מנא

אפי' אם בעל היין מכחישו כיון שהוא עידין שומר הוי שפיר בידו. מרלב. ב. לפנינו: אמר אביי נאמן. ג. הא בהדיא דרשיןן בירש סוטה דעד אחד לא מהימן אטומאה בלא קניי וסתירה דאחאי דבר דבר מממון. מוס' הלא"ש, ועי' מהרש"א. ד. שם ג"א: קורקי לא אביי. ה. במכחישו או באומר איני יודע. מוס' הלא"ש. ו. ורבא מוקי לה בדרשקא נמי. ז. דהא רבא מודה בכולהו דשתיקה כהודא ומ"ש הכא דהא מודה שזינתה. מוס' הלא"ש. ח. דשתיקתו לא עבדא ליה הודאה גמורה אלא דאמרי' שראה רגלים לדבר שהוא כדברי העי' ולפיכך שתק הילכך עיי' רגלים לדבר ועדות העד הוא דאסרינן בשאר איסוריו ולענין אכילת חלב נמי מבירי קרבן אבל לדבר שבעירו לא אסרינן ברגלים לדבר כי האי דלא האמינה תורה ע"א באיסור ערוה אלא בקניא לה ונסתרה תחילה דאיכא רגלים לדבר טובא ובר. שס. ט. דאפי' בעורה אסור לתחילה ללבושן שלא לצורך עבודה. מוס' יומא סט. י. אע"ג דאצטריך תמיד שלא יסיח דעתו ממנו [ומא' ז: ח"מ אין זנות. מוס' תמוכות כ: ד"ה אמן ונבני' לב. ד"ה אמן],

האומר פרק שלישי קידושין

סו.

מנסך יינך צא וארלך האיסור צהא ודאי יש לחוש לדבריו ולצדק כדאמר לקמן (עמוד ג) גבי בעל מוס דמאי אמר ליה שלח ואחוי וכשאלם עושה חצירו שליח לשמור יינו או להציא מן המרתף נאמן? דהיינו צידו ומהימן עליה כבי תרי כסומך עליו והא דבעינן שותק היינו דוקא דלא עשאו שליח:

אמר אביי היא היא. תימה והא ט) אמרת המקדש צעד א' אין חוששין לקידושו דאין דבר שצערות פחות משנים וי"ל דהתם אפשר כיון דלא קדשה צפני עדים המעות מתנה אכל הכא הציאה אוקרת צין צעדים צין שלא צעדים ואין אנו זריצין אלא שידע הבעל האמת מיהו קשה דמשמע הכא עד אחד נאמן ונמסכת סוטה (דף ג:) משמע דאין האשה נאסרת על צעלה אלא על עסקי קינוי וסמיה: משמע דבעינן עדים ויש לומר דהתם מייירד צאינו שותק אכל צשוק צעד אחד מהימן! ט):

רבא אמר ב'. וא"ת כיון דשותק ושתיקה כהודאה דמיא למה לא תאסר עליו וכי לא יוכל לעשותה עליו חמיכה דאיסורא וי"ל דקסבר רצא דטעמא דשותק מהימן לאו משום דשתיקה כהודאה דמיא אלא משום דליכא רגלים לדבר מהימני ליה וכוין שאין האיסור מכח עדות הבעל אלא מכח עדות העד לא מהימני ליה דעד אחד אינו נאמן דצבר שצערות: **הקם להם** בציץ שבין עיניך. פירש צקונטרס ואע"ג דלאו שעת עצורה היא הא אמרינן לעיל (דף זד.) דצגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן וקשה דלדרכה משמע מהתם דמיד שהיו יכולין להפשיטן שהיו זקוקין להפשיטן מדקאמר לא ניתנה תורה למלאכי השרת משמע ששלא לצורך אקיראס* ומפרש רבינו תם דדוקא צין משום דכתיב צו (שמות כח) והיה על מצחו תמיד משמע דמותר שלא בשעת עצורה אלא צשאר צגדים לא יונאי היה כהן מועד צית שחמונאי:

מאי חזית דסמכת אהני סמוך אהני. דאישתבאי והיכי קאמר גמרא ולא נמצא הקשה צקונט' דלכרזה אוקי תרי צהדי תרי ואוקי אס ינאי צחוקת כשרות כדאמרינן גבי כהן צפרק [האשה שנתארמלה] (תמוכות דף כו:) ותיבא הי"מ אי הוה אימי קמן והיתה צאה לצ"ד להסירה דהתם אית לה חזקה דכשרות אכל צנה זה הגדון לפנינו אין לו חזקת כשרות שהרי מעידים על תחילת לידמו צפסול שאומרים שאמו נשצית קודם שגולד וא"ת מ"מ תיהני ליה חזקה דאימיה שהיתה צחוקת כשרות דהא אמרינן צפרק קמא דכמוות (דף ג:) לדברי המכשיר צה מכשיר צצתה וי"ל דלא ט) אמר אוקי תרי צהדי תרי אלא צתרומה דרצנן ומרי ומרי ספיאק דרצנן וצהא לא חסמירו אכל ציוחסין דליכא איסורא דאורייתא דאמירו ואסורה היא מדרצנן א:

אמר

אישתבאי מאי חזית דסמכת אהני סמוך אהני אלא אהני אמרי לא אישתבאי מאי חזית דסמכת אהני סמוך אהני אלא אחד וטעמא דקא נזרקת בו* אפיקורסות דהוה ליה למימר תינח תורה שבכתב תורה שבעל פה מאי מיד ותוצץ הרעה על ידי אלעזר בן פועירה* ויהרגו כל חכמי ישראל והיה העולם משתומם עד שבא שמעון בן שטח והחזיר את התורה ליושנה היכי דמי אילימא דבי תרי אמרי אישתבאי מאי חזית דסמכת אהני סמוך אהני אלא אחד וטעמא דקא

תחלת לידתו בפסול. ע"כ. ובפי' האשה שנתארמלה ביארנו האמת. בעד אחד. שהעיד שנשכית ושרנים הכחישוהו. חזמה. שהיומו העדים דאמרו ביום שאחם מעידים הייתם עמנו במקום פלוני וגזירת הכתוב היא שהאחרונים נאמנים. שפחה. היינו עמה כל זמן [שהייתה שמה] ויחדנו להם שפחה תחתיה והיוונים* סבורים שהיו זו, ונאמנים דליכא הכחשה.

*בנתיי: והיוס. ואולי צ"ל והיו, או והיו חס.

עין משפט

נר מצוה

צ א ב מיי ס"ד מהל' אקורי מונח הל' ב: צא ג מיי ס"ד מהל' אשומ הל' יז סמן עשין מח טוש"ע אה"ע סימן קעח ספיך ט:

צב ד מיי שס הלכה ח סמן שס טוש"ע אה"ע סימן קטו ספיך ז וסימן קעח ספיך ט:

גליון הש"ס

תוס' ר"ח הקם ובי' ופפרש ר"ת. עי' יומא סט ע"א תמ"ה צגדי כהונה:

תוס' ר"י חזקן

בעד אחד. שאמר לו אני מאמין אע"פ שאינו יכול לידע יודאי (מותר) [אסור] בה. היא היא. כמו הני דלעיל ואסורה. נגה. איחר. דלאו גולמא. דנאמן ששאר עד אחד. אלמא אפילו בעד אחד הוהיל ושתק אסורה. כבי תרי. אפקה ותי לא כתובהה ולצאת ירי שמים קאמר. ומסתברא שהא"פ שהיא מכחישה אי מהימן ליה כבי תרי אם בא לצאת ירי שמים חייב להוציאה פירוש לצאת מדי ספק. דאע"ג דמאמן בדבריו לאו מילתא ברירא היא לגביה לא ליכא תרי סהדי אלא חד סהדי וחד סהדי חבא לאו כלום הוא. אלא הואיל ומהימן ליה הוה לה חז אחתא לגביה כחתיכה ספק של חלב או של שומן כל היכא דמדיחין ליה. ולשון הר"ם פ"ד דאיסורי ביאה ה"ז וציצא כרי לצאת מדי ספק. ע"כ. איכא מ"ד דהואיל ומשום שסומן דעתו בדבריו הוה לה חז אחתא לגביה כחתיכה ספק של חלב או של שומן, ואינו מייחזק דעתו ולא מהימן ליה אפילו לא נתן אמתלא וטעם מפני מה אינו מאמינו עתה אפילו הכי הואיל וינאנו מאמינו עתה אם לא גרשה לא יגרשנה ושריא ליה, דהשתא איחברר ליה דלאו חתיכה דאיסורא היא לגביה, כי היכי דחתיכה דאיסורא ספק חלב ספק שומן דאסירא ליה מספק אי בחר הכי אחברר ליה דהויא שומן ודאי שריא ליה מכי אתחבר ליה היתרא. ואיכא מ"ד דהואיל וינאנו מהימן ליה הוי ספק שאינו מחברר אע"פ שיהיה דעתו דלא מהימן ליה. ומסתברא דהא דאמרינן דהיכא דשריא אנפשיה חתיכה דאיסורא שאסור, ה"מ היכא דליכא סהדי אבל איכא סהדי דליכא סהדי מותר. של פרושים. של חכמי ישראל כלומר אינם שמחים בשמחתך. ומה לכן שאומרים (לכך מייחה בו) [למחות בך מהיות כהן], ורבדי כהונה ניתנו ליהנות שלא בשעת עבודה. שהיו אומרים. עליו שלא היה כהן. שנשכית אמו בהר המודיעים. כך של חשמונאי ונשאה אביו ושריפה פסולה לכהונה ונמצא שהוא חלל. היכי דמי. דקאמר דלא נמצא ותחזיקוהו בכשרות. סמוך אהני. פיר"ש ואי אמרת אוקים תרי להדי תרי ואוקים אתתא אחזקה, ה"מ אי איתא קמן והיתה באה לב"ד להתירה שאומרת אכל וזו נשכיתו להתירה. אבל זה תעידון לפנינו אין לו חזקה דכשרות, שהרי מצידין על